

Organ Çıkarımı Sırasında Beklenmeyen Olay: Lazarus Belirtisi

Halide Hande Şahinkaya¹, Mine Parlak²,

¹Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Bozyaka Eğitim Ve Araştırma Hastanesi, Anesteziyoloji Ve Reanimasyon Kliniği, İzmir

²Özel Aksaray Hastanesi, Aksaray

Giriş : Lazarus belirtisi kabaca hastanın kollarını kaldırdığı ve indirip göğüs ön duvarında çaprazladığı kompleks refleks bir harekettir. İlk olarak Ropper tarafından 1984 yılında tanımlanmıştır. Hipoksi ve hipotansiyon nedeniyle spinal nöronların serebral bağlantılarının kesintiye uğraması sonucu oluştuğu düşünülmektedir.

Amaç : Ameliyathanede Lazarus belirtisinin görüldüğü hastayı sunmayı amaçladık.

Gereç ve Yöntem : 56 yaşında erkek hasta bilinç kaybıyla acil servise getirildi. Glaskow Koma Skoru (GKS) 3, bilateral pupiller izokorikti. Işık refleksi bulunmamaktaydı. Kan basıncı 185/123 mmHg, nabız 128 atım/dk, periferik oksijen saturasyonu (sPO2) % 93 idi. Hasta entübe edildi. Bilgisayarlı beyin tomografisinde beyin sapında hemoraji tespit edildi. Tedavi ve takip için yoğun bakım ünitesine (YBÜ) alındı. Spontan solunumu yoktu. Hastaya gelişinin 12. saatinde apne testi yapıldı, pozitif olarak değerlendirildi. Serebral anjiyografide kan akımı olmaması sonucunda beyin ölümü tanısı kesinleşti. Yakınlarından organ nakli için onam alındı. Donör, gelişinin 16. saatinde ameliyathaneye alındı. Hemodinamik olarak stabil olan donöre %6 desfluran, %40- %60 oksijen- hava karışımı ve intravenöz (iv) 50 mg rokuronyum bromür ile anestezi indüksiyonu yapıldı. Karaciğer ve böbrekler çıkarılırken koroner arter hastalığının mevcut olduğu tespit edilerek kalbin çıkarılmasından vazgeçildi. 65. dakikada hepatic eksplantasyon sonrası donör mekanik ventilatörden ayrıldı. Yaklaşık 1 dakika sonra donör baş ve omuzlarını operasyon masasından 20 cm yüksekte olacak şekilde doğruttu, kolları çaprazlaştı, 8-10 sn sonra eski pozisyonuna döndü. Cerrahi ve anestezi ekibi için oldukça travmatik olan bu durumun diğer personel tarafından farkedilmemesi için çaba harcandı.

Bulgular :

Tartışma /Sonuç : Lazarus belirtisi gibi spinal reflekslerin her an olabileceği akılda tutulmalıdır. Hasta yakınları ve yardımcı sağlık personeli tarafından farkedildiğinde yaşanabilecek sosyal sorunların önlenmesi için hasta transferi sırasında nöromusküler blokerlerin yapılması gerekmektedir. Organ çıkarımı sırasında da yarılanma süresine göre dozların tekrarlanması vurgulamak açısından önemli bir olgudur.

Kaynakça :

1. Moon JW, Hyun DK. Chronic Brain-Dead Patients Who Exhibit Lazarus Sign. Korean J Neurotrauma. 2017 Oct;13(2):153-157.
2. Han SG, Kim GM, Lee KH, Chung CS, Jung KY. Reflex movements in patients with brain death: a prospective study in a tertiary medical center. J Korean Med Sci. 2006 Jun;21(3):588-90.